

Afghanistan verdient een vergunning voor papaverteelt

Foto: The Senlis Council Ash Sweeping

Door Anton Haverkort
en Jorrit Kamminga

Afghanistan neemt bijna 90% van de wereldwijde opiumproductie voor zijn rekening. Onder druk van de Verenigde Staten en Engeland wordt gestreefd naar een aanpak van verbieden en vernietigen van illegale papaverteelt en verbetering van alternatieve bestaansmiddelen. Belangrijk is om ook te kijken naar mogelijkheden om vergunningen te verlenen voor legale papaverteelt.

In de Afghaanse hoofdstad Kaboel vond vorige week een driedaags internationaal symposium plaats waar gepraat werd over inzet van legale papaverteelt voor de productie van essentiële medicijnen zoals morfine en codeïne. De Senlis Council, een non-gouvernementele organisatie die dient als Europese denktank voor drugsbeleid en organisator van het symposium, presenteerde er de *Studie naar de doelmogelijkheid van opiumvergunning in Afghanistan voor de productie van morfine en andere medicinale geneesmiddelen*. Terzake kundige instituties waren aanwezig waaronder het Britse Instituut van Internationaal en Vergelijkend Recht, de universiteiten van Calgary, Kaboel, Lissabon, Gent en de Wageningen UR. Die laatste is gevraagd te onderzoeken hoe de opbrengst van papaver en de gehalten van opiaten verhoogd kunnen worden en te helpen met het kweken van speciale rassen als de vergunning er komt.

Het idee van de Senlis Council om medicinale papaverteelt te introduceren in Afghanistan is ontstaan uit een vrij voor de hand liggende redenering: papaverteelt is een eeuwenoude traditie in Afghanistan. Tot ver in de vorige eeuw was de omvang van deze teelt relatief kleinschalig en werd opium voornamelijk gebruikt voor medicinale doeleinden. Sinds de invasie van de Sovjettroepen in 1979 is in vijftienduizend jaar tijd een enorme illegale industrie ontstaan die Afghanistan bijna geheel in zijn greep houdt.

Wereldwijd is er een groot tekort aan essentiële medicijnen zoals morfine. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) onderschrijft dit tekort, dat vooral toe te schrijven valt aan het gebrek aan pijnstillers in het merendeel van de ontwikkelingslanden. In Afghanistan zouden, gezien de eeuwenoude papavertraditie, aanwezige expertise en relatief goedkope arbeidskrachten een rol kunnen spelen in de productie van deze broodnodige medicijnen. Daar komt bij dat Afghanistan niet of nauwelijks over opium-gerelateerde medicijnen beschikt terwijl het land, ironisch genoeg, aan de basis staat van bijna 90% van de wereldwijde opium- en heroïneproductie.

Australië, Hongarije, Frankrijk, Turkije en India telen reeds legaal opium (in Nederland wordt alleen de opiumloze papaver blauwmaanzaad legaal verbouwd). Het gaat om *Papaver somniferum* die afkomstig is uit midden-Azië, verspreid werd door de Romeinen, en al duizenden jaren gebruikt wordt als voedings-, genees- en roesmiddel. De zaadjes gelden als smaakmaker – blauwmaanzaad in Europa bijvoorbeeld – en er kan hoogwaardige culinaire olie uit gewonnen worden. De onrijpe zaaddozen bevatten opium dat gewonnen wordt door er kerven in te maken.

In westerse landen verbouwen boeren vooral papaver om het zaad. Toen echter in het begin van de vorige eeuw de Hongaar János Kabay een chemisch procédé ontwikkelde om uit bovenste delen van de stengel en uit de rijpe zaad-

dozen (capsules) morfine en verwante verbindingen te halen en de fabriek Alkaloida stichtte, opende dit nieuwe perspectieven voor de plant en zijn industriële toepassing. Deze zogenaamde 'stromethode' passen de meeste landen toe die opium op legale wijze produceren uit papaver. Boerenfamilies die illegaal opium telen – zoals in Afghanistan – passen de kerfmethode toe.

Met het organiseren van de conferentie in Kaboel waagde de Senlis Council zich in het hol van de leeuw. Hoewel president Karzai de teelt en handel officieel onwettig heeft verklaard moeten we niet vergeten dat de helft van het bruto nationale product, van maar € 200 per persoon per jaar, afkomstig is van de opiumnijverheid. Afghanistan is een van de armste

landen ter wereld na vijftienduizend jaar oorlog en onrust als gevolg van het in ballingschap gestuurd zijn van de koning, de Russische bezetting, het Talibaan-bewind en de ontzetting ervan door de noordelijke alliantie met steun van de Verenigde Staten. Het ogenblikkelijk wegvallen van deze inkomstenbron zou het land helemaal verarmen. Er zijn dus enorme belangen gemoeid met het in stand houden van de huidige situatie tenzij er een goed legaal alternatief komt.

dozen (capsules) morfine en verwante verbindingen te halen en de fabriek Alkaloida stichtte, opende dit nieuwe perspectieven voor de plant en zijn industriële toepassing. Deze zogenaamde 'stromethode' passen de meeste landen toe die opium op legale wijze produceren uit papaver. Boerenfamilies die illegaal opium telen – zoals in Afghanistan – passen de kerfmethode toe.

dozen (capsules) morfine en verwante verbindingen te halen en de fabriek Alkaloida stichtte, opende dit nieuwe perspectieven voor de plant en zijn industriële toepassing. Deze zogenaamde 'stromethode' passen de meeste landen toe die opium op legale wijze produceren uit papaver. Boerenfamilies die illegaal opium telen – zoals in Afghanistan – passen de kerfmethode toe.

dozen (capsules) morfine en verwante verbindingen te halen en de fabriek Alkaloida stichtte, opende dit nieuwe perspectieven voor de plant en zijn industriële toepassing. Deze zogenaamde 'stromethode' passen de meeste landen toe die opium op legale wijze produceren uit papaver. Boerenfamilies die illegaal opium telen – zoals in Afghanistan – passen de kerfmethode toe.

dozen (capsules) morfine en verwante verbindingen te halen en de fabriek Alkaloida stichtte, opende dit nieuwe perspectieven voor de plant en zijn industriële toepassing. Deze zogenaamde 'stromethode' passen de meeste landen toe die opium op legale wijze produceren uit papaver. Boerenfamilies die illegaal opium telen – zoals in Afghanistan – passen de kerfmethode toe.

dozen (capsules) morfine en verwante verbindingen te halen en de fabriek Alkaloida stichtte, opende dit nieuwe perspectieven voor de plant en zijn industriële toepassing. Deze zogenaamde 'stromethode' passen de meeste landen toe die opium op legale wijze produceren uit papaver. Boerenfamilies die illegaal opium telen – zoals in Afghanistan – passen de kerfmethode toe.

dozen (capsules) morfine en verwante verbindingen te halen en de fabriek Alkaloida stichtte, opende dit nieuwe perspectieven voor de plant en zijn industriële toepassing. Deze zogenaamde 'stromethode' passen de meeste landen toe die opium op legale wijze produceren uit papaver. Boerenfamilies die illegaal opium telen – zoals in Afghanistan – passen de kerfmethode toe.

dozen (capsules) morfine en verwante verbindingen te halen en de fabriek Alkaloida stichtte, opende dit nieuwe perspectieven voor de plant en zijn industriële toepassing. Deze zogenaamde 'stromethode' passen de meeste landen toe die opium op legale wijze produceren uit papaver. Boerenfamilies die illegaal opium telen – zoals in Afghanistan – passen de kerfmethode toe.

leend aan de huidige papaverboeren wat enig risico inhoudt maar ruimschoots opweegt tegen de huidige situatie van wetteloosheid rond opium die zich ook uitstrekt naar andere maatschappelijke aspecten.

Afghanistan onderschrijft de drie betrokken drugconventies van de Volkerenbond. Vooral die van 1961 biedt een goed kader van waaruit het land kan werken aan opiumproductie voor medicinale doeleinden. Als het land alleen voor eigen doeleinden wil produceren volstaat het met het in leven roepen van een agentschap dat vergunningen afgeeft aan telers en verwerkers. Bij export van meer dan vijf ton moet een formele toestemming worden afgegeven door de International Narcotics Control

Board (INCB), vallend onder de Economische en Sociale Raad van de VN (ECOSOC). Leidraad voor toestemming is dat Afghaans aanbod niet mag bijdragen aan een mondiale overproductie. Gezien het enorme wereldwijde tekort aan pijnstillers als morfine en een sterk groeiende vraag uit ontwikkelingslanden moet dit obstakel voor Afghanistan geen probleem vormen.

De INCB zal ook overwegen of een verbod niet beter is als er een te groot risico is voor weglekken naar het illegale circuit. Dit is een reëel probleem, waar de komende tijd een oplossing voor gezocht moet worden, maar vaststaat dat op dit moment honderd procent van de papaverteelt 'weglekt' naar de illegale economie. Een eerdere afwijzing bij een licentiaaanvraag in 1956 heeft het land niet vooruitgeholpen, integendeel, dus de internationale gemeenschap draagt een grote medeverantwoordelijkheid om Afghanistan uit de huidige crisis te halen.

De Senlis Council wenst de Afghaanse overheid te adviseren bij een licentiaaanvraag voor de medicinale productie voor opium. Daarvoor heeft het fondsen beschikbaar voor een tweede fase in de studie waarin wetenschappelijke instellingen gevraagd wordt om offertes in te dienen op een zevental onderwerpen waaronder een studie hoe een vergunningstelsel past binnen internationale wetgeving en hoe een amnestieregeling voor de huidige overtreders van de wet eruit moet zien. Voorts twee projecten over de sociologische en gezondheidsaspecten en tenslotte drie landbouwkundige projecten: hoe kunnen we de opiumopbrengst verhogen, hoe krijgen we papaverrassen met gewenste inhoudsstoffen in plaats van morfine en hoe verhouden de kosten van teelt en certificering zich tot de opbrengsten. Eind volgend jaar moeten deze studies zijn afgesloten, is de proef op de som genomen en kan fase drie ingaan: de boer op.

Anton Haverkort is onderzoeksleider aan de Wageningen Universiteit en Research Centrum en rapporteerde over de Wageningse bijdrage in Kaboel. Jorrit Kamminga is beleidsmedewerker en onderzoeker van de Senlis Council en medeorganisator van het symposium.

Perspectief

Onder redactie van Debby Vermeulen. Artikelen op deze pagina geven alleen de mening van de auteur weer. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te wijgeren, te redigeren of in te korten. U kunt uw bijdrage (maximaal 800 woorden) sturen naar Staatscourant, Postbus 20020, 2500 EA DEN HAAG of d.vermeulen@sdu.nl onder vermelding van Perspectief.

Als de opiumteelt wegvalt, verarmt het land helemaal